

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 20 stycznia 2016 r.

Pozycja 37

POSTANOWIENIE z dnia 12 stycznia 2016 r. Sygn. akt Ts 51/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Biernat – przewodniczący
Andrzej Wróbel – sprawozdawca
Stanisław Rymar,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 września 2015 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej Z.K.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględniać zażalenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej z 12 lutego 2015 r. (data nadania) Z.K. (dalej: skarżący) wniósł o stwierdzenie, że art. 24 ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz. U. Nr 166, poz. 1608, ze zm.; dalej: u.z.p.t.) jest niezgodny z art. 2, art. 24, art. 32 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Zdaniem skarżącego zakwestionowany przepis bezpodstawnie różnicuje uprawnienia pracowników tymczasowych i „nie-tymczasowych” (tj. zdaniem skarżącego podmiotów podobnych) w zakresie dochodzenia przez nich roszczeń przed sądem pracy. Skarżący zakwestionował bowiem to, że art. 24 u.z.p.t. bez żadnego racjonalnego uzasadnienia wyłącza właściwość przemienną sądu pracy. Wskutek tego skarżący, jako pracownik tymczasowy, „pozostaje w znacznie gorszej sytuacji, w zakresie ochrony prawnej jego roszczeń wynikających ze stosunku pracy, niż pracownik nie-tymczasowy, pomimo, iż świadczoną przez niego pracę cechują dokładnie te same, konstytutywne elementy stosunku pracy wyrażone *expressis verbis* w art. 22 § 1 [ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, Dz. U. z 2014 r. poz. 1502, ze zm.], tj. wykonuje on pracę określonego rodzaju, w określonym miejscu i czasie, na czyjąś rzecz i pod czyimś kierownictwem. Co więcej skarżący [twierdzi, że] znajduje się w gorszej sytuacji niż pracownicy nie-tymczasowi, świadczący taką samą pracę na rzecz tego samego podmiotu”. Zakwestionowany w skardze art. 24 u.z.p.t. „dopuszcza do sytuacji, w której dwie osoby wykonujące tę samą pracę na rzecz i pod kierownictwem tego samego podmiotu, osiągające z tego samego tytułu to samo wynagrodzenie, a świadczące je na różnych podstawach – tj. na podstawie umowy o pracę i umowy o pracę tymczasową – korzystają z różnej (nierównej!) ochrony swoich interesów pracowniczych”. Rozwiązanie to jest – jak podkreślił skarżący – krytykowane w doktrynie

prawa pracy (zob. A. Sobczyk, komentarz do art. 24 u.z.p.t., [w:] *Ustawa o zatrudnianiu pracowników tymczasowych. Komentarz*, red. A. Sobczyk, Zakamycze 2005).

Postanowieniem z 10 września 2015 r. (doręczonym pełnomocnikowi 5 października 2015 r.) Trybunał odmówił nadania dalszego biegu skardze, stwierdziwszy, że wydanie merytorycznego orzeczenia jest niedopuszczalne – skarżący nie wykazał bowiem, że w sprawie, w związku z którą wniósł skargę, doszło do naruszenia przysługujących mu praw konstytucyjnych. Odnosząc się do zarzutów sformułowanych w skardze, Trybunał zwrócił uwagę na to, że Konstytucja nie zapewnia „prawa wyboru właściwego miejscowo sądu do rozpoznania sprawy. Konstytucja zapewnia prawo do rozpoznania sprawy przez sąd właściwy. Takim sądem jest – jak orzekł Trybunał w wyroku z 10 czerwca 2008 r. (SK 17/07, OTK ZU nr 5/A/2008, poz. 78) – sąd, który gwarantuje prawidłowe rozpoznanie sprawy i sprawiedliwe rozstrzygnięcie. Dlatego »sądowa kontrola danej kategorii spraw powinna zostać powierzona sądowi, który jest najlepiej przygotowany do jej rozpoznania – czy to ze względu na swą specjalizację, czy też miejsce w strukturze sądownictwa«. Trybunał ponadto zauważył, że prawo wyboru właściwego terytorialnie sądu do rozpoznania roszczeń z zakresu prawa pracy jest przywilejem pracowników „nie-tymczasowych”, zagwarantowanym tylko na poziomie ustawy zwykłej (art. 461 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, ze zm.; dalej: k.p.c.). Przepis ten jest bowiem wyjątkiem od wyrażonej w art. 27 k.p.c. zasady *actor sequitur forum rei*. Zakwestionowany w skardze art. 24 u.z.p.t. jest z kolei *lex specialis* w stosunku do art. 461 § 1 k.p.c., a zatem określona w nim norma to powrót do zasady ogólnej. Prawem do równego traktowania nie są jednak objęte przywileje i wyjątki.

W zażaleniu z 9 października 2015 r. skarżący zakwestionował postanowienie Trybunału w całości. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i nadanie skardze dalszego biegu. Skarżący nie zgodził się ze stanowiskiem Trybunału, jakoby z uwagi na wyjątkowy charakter art. 461 § 1 k.p.c. (przywileju dla pracowników „nie-tymczasowych”), powrót do zasad ogólnych na podstawie art. 24 u.z.p.t. nie stanowił przejawu nierównego traktowania. Skarżący zwrócił uwagę na to, że „zgodnie z przyjętym poglądem doktryny: »dyskryminacji nie mogą usprawiedliwiać żadne przepisy i żadne przyczyny. Od zasady równości Konstytucja nie zna żadnych odstępstw i wyjątków« (W. Skrzydło, komentarz do art. 32 Konstytucji RP, [w:] W. Skrzydło, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, wyd. VII, Lex 2013)”. Skarżący nie zgodził się także ze stanowiskiem Trybunału, jakoby prawem do równego traktowania nie były objęte wyjątki i przywileje. Jego zdaniem twierdzenie to jest „zasadne wyłącznie po części”. Jak zauważył skarżący, wyjątki i przywileje nie będą stanowiły przejawu dyskryminacji tylko wtedy, gdy będą dotyczyły różnych kategorii podmiotów. Tymczasem pracownicy tymczasowi i „nie-tymczasowi” są podmiotami podobnymi. Wykonują oni bowiem tę samą pracę na rzecz tego samego podmiotu.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 138 w związku z art. 139 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 1064; dalej: ustawa o TK z 2015 r.) z dniem 30 sierpnia 2015 r. utraciła moc ustawa z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.; dalej: ustawa o TK). Zgodnie z art. 134 pkt 1 ustawy o TK z 2015 r. w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy w postępowaniu przed Trybunałem w zakresie dotyczącym wstępnego rozpoznania stosuje się przepisy dotychczasowe, tzn. przepisy ustawy o TK. Rozpatrywana skarga konstytucyjna została wniesiona przed dniem wejścia w życie ustawy o TK z 2015 r., dlatego do jej wstępnej kontroli zastosowanie mają przepisy ustawy o TK.

W myśl art. 36 ust. 4 w związku z art. 49 ustawy o TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 25 ust. 1 pkt 3 lit. b w związku z art. 36 ust. 6 i 7 i w związku z art. 49 ustawy o TK). Bada przede wszystkim, czy w zaskarżonym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu. Oznacza to, że na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał analizuje w szczególności te zarzuty, które mogą podważyć trafność ustaleń przyjętych za podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Trybunał stwierdza, że zaskarżone postanowienie jest prawidłowe, a zarzuty sformułowane w zażaleniu nie podważają podstaw odmowy nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

W złożonym środku odwoławczym skarżący nie odniósł się do podstawowych argumentów uzasadniających odmowę.

Trybunał przypomina, że w myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji jednym z warunków złożenia skargi jest naruszenie tych norm konstytucyjnych, które wyrażają wolności lub prawa człowieka i obywatela.

Jako podstawę skargi konstytucyjnej skarżący przywołał art. 2, art. 24, art. 32 i art. 45 ust. 1 Konstytucji. W zaskarżonym postanowieniu Trybunał zauważył, że spośród tych postanowień Konstytucji tylko art. 45 ust. 1 kształtuje prawo chronione za pomocą skargi konstytucyjnej. W związku z tym zarzuty naruszenia art. 2, art. 24 i art. 32 Konstytucji mogą być rozpatrywane wyłącznie w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji. Jednakże – jak wskazał Trybunał – ten przepis ustawy zasadniczej nie statuuje „prawa wyboru właściwego miejscowo sądu do rozpoznania sprawy”. Ta norma Konstytucyjna zapewnia jedynie „prawo do rozpoznania sprawy przez sąd właściwy”, czyli taki sąd, który gwarantuje prawidłowe rozpoznanie sprawy i sprawiedliwe rozstrzygnięcie (zob. wyrok TK z 10 czerwca 2008 r., SK 17/07, OTK ZU nr 5/A/2008, poz. 78).

Skoro skarżący nie zakwestionował ustaleń Trybunału w tym zakresie, to nie podważył podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. W postanowieniu z 10 września 2015 r. Trybunał zasadnie więc stwierdził, że skarżący nie wykazał, że w sprawie, w związku z którą wniósł skargę do Trybunału, doszło do naruszenia przysługujących mu praw konstytucyjnych. To zaś oznacza, że Trybunał – na podstawie art. 49 w związku z art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK – prawidłowo odmówił nadania skardze dalszego biegu.

Zażalenie nie podważa podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, dlatego Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 49 w związku z art. 36 ust. 7 ustawy o TK – postanowił jak w sentencji.